

# heli kopter

FORÅR 2011 · MUSEUM OVARTACI · ÅRHUS UNIVERSITETSHOSPITAL, RISSKOV



**OVARTACI  
I GENT**  
Læs side 4-5



**Torben Bohse  
"DEN LANGE  
REJSE"**  
Læs side 6-7

Udgivet af:

# MUSEUM OVARTACI

ÅRHUS  
UNIVERSITETSHOSPITAL  
RISSKOV  
Skovagervej 2  
8240 Risskov  
Telefon 7847 0400

E-mail  
museum@ovartaci.dk  
Hjemmeside  
www.ovartaci.dk

Redaktion  
Mia Lejsted og  
Eddie Danielsen

Lay-out, sats og repro  
Lars Max

Fotos  
Museets arkiv  
Helle Lorenzen  
Mia Lejsted  
Eddie Danielsen

Eget tryk

Medlemsblad for  
Museets Venner

Løssalgpris kr. 20,-

**midt** regionmidtjylland



GD for Uddannelse og Kultur  
Kulturprogrammet

**PROTEKTOR  
FOR MUSEET  
PER KIRKEBY**

## MUSEUM OVARTACIS FREMTID I ET NYT MUSEUMS- LANDSKAB



Den 23. februar blev det i Regionsrådet fastslået, at der skal findes en ny drifts- og ejerform til Museum

Ovartaci i fremtiden. I sig selv en stor udfordring – ikke mindst i lyset af tiden med omstruktureringer og besparelser i forskellige sektorer. Ud over det konkrete arbejde for en ny fremtid, som allerede pågår, er det vigtigt for Museet, at vi fastholder de udadvendte aktiviteter i form af samarbejder og deltagelse i forskellige relevante regi, at vi arbejder med opgaver, der allerede er i støbeskeen – og naturligvis planlægger nye for fremtiden.

Og det danske museumslandskab er under forandring. Kulturministeriet har netop udsendt en udredning om museumsverdenen, og senest er der kommet en udmelding fra Aarhus Kulturudvalg med forslag om udbygning af kulturpolitikken i Aarhus med henblik på at styrke og udvikle museumsområdet. Absolut et positivt initiativ –

Der har netop været afholdt årsmøde i MMU (Midtjyske Museers Udviklingsråd), hvor den nyligt præsenterede museumsudredning blev diskuteret under temaet: "Hvordan ser fremtidens decentrale museumslandskab ud – sammenholdt med den statslige styring?" Mangfoldighed og diversitet giver, som det tilsvarende gør sig gældende i naturen, uden tvivl det mest interessante landskab. Samtidig lægges der i udredningen ikke skjul på, at der i fremtiden skal satses på fusioner. Der skal skabes fællesskaber med baggrund i, at det gør stærkere og giver resultater. Kunsten er så netop at opretholde en varieret og farverig buket af museer og at finde frem til den bedst mulige måde at gøre det på. Dikteret fra oven – eller er der tillid til, at museerne selv kommer med forslag til nye organiseringer? Vi arbejder på flere fronter for, at Museum Ovartaci får en ny plads i dette landskab.



# MØDE I WELLCOME COLLECTION LONDON

Bygningen i Euston Road i det centrale London var tidligere domicil for Wellcome Trust, en medicinalfond med 400 ansatte. Nu huser bygningen Wellcome Collection. I stueplan ser vi bannere, som reklamerer for den igangværende udstilling: "High Society".

## AF EDDIE DANIELSEN

■ **D.17-18. februar 2011 var Wellcome Collection vært for et af de planlagte møder i møderækken "Expert Meetings". Denne møderække, som går på skift mellem de deltagende europæiske museer, er en af hovedhjørnestene i det europæiske samarbejde: "Connecting the European Mind, som Museum Ovartaci deltager i, foreløbig fra 2009-2011.**

**Wellcome Collection er, hvad angår ressourcer, økonomisk og personalemæssigt, de største i samarbejdet. Samlingen tager udgangspunkt i Wellcome Trust, som er en fond, som støtter medicinsk-historisk forskning og projekter.**

Leder af Wellcome Collection er Ken Arnold, som, i parentes bemærket, er stor beundrer af Ovartacis kunst. Fondens årlige budget er på 6. mia. kr. Den er oprettet af sir Henry Wellcome (1853-1936), som, foruden at være skaber af medicinalfirmaet Wellcome og opfinder af tabletten, som blev pulverets afløser, også var en ivrig samler af over en million historiske genstande, som nu

danner basis for Wellcome Collection.

På mødet rapporterede de enkelte museer om deres aktiviteter inden for projektets rammer. Et oplæg til en ny fase af det europæiske projekt fra 2013 blev introduceret. Endelig var der rundvisning i Wellcomes nyeste udstilling: "High Society" med temaet brug og misbrug af stoffer.



Fra venstre mod højre ser vi deltagerne fra den tyske samling "Museele", Rolf Brüggemann og Constanze Bütterlin. Dernæst Kate Forde, Richard Barnett og Sarah Mann fra Wellcome Collection.

# OVARTACI I GENT

AF EDDIE DANIELSEN

FOTOS: MIA LEJSTED,  
EDDIE DANIELSEN OG  
NELE BRINKMANN

*Indtryk fra Ovartaci-ophængningen på  
Museum Dr. Guislain.*



■ **Fredag d. 4. februar åbnede en vandrestilling af kunstneren og patienten Ovartacis værker på Museum Dr. Guislain i Gent, Belgien.**

**Samtidig udgiver Museet en ny publikation med titlen "Ovartaci", som vil følge værkerens videre rejse til "Het Dolhuys" i Haarlem, Hollands Nationalmuseum for psykiatri. Her åbner udstillingen d.1. juli 2011 og varer til 11. september.**

Efter et ophold i på Museum Ovartaci fra september 2011 fortsætter vandrestillingen i marts 2012 til en af Europas væsentligste samlinger af Outsiderkunst, eller L'Art Brut, nemlig Prinzhorn Sammlung i Heidelberg. Hvem ved – måske bliver rejsen forlænget, interessen fra udlandet for Ovartacis kunst er støt stigende et kvart århundrede efter hans død.

**Connecting the European Mind**  
Vandrestillingen er blevet realiseret

inden for rammerne af et samarbejde mellem de nævnte institutioner samt yderligere et par. Samarbejdet har overskriften: "Connecting the European Mind", som er en del af det Europæiske Kulturprogram. Programmet har som sit fornemste formål at støtte afsøgningen af en fælles europæisk kulturel identitet gennem støtte til "grænseoverskridende" tiltag.

Det var en ganske speciel oplevelse at se Ovartacis kunst udfolde sig i helt



*Mia Lejsted præsenterer den nye Ovartaci-udgivelse.*



*Den danske ambassadør, Poul Skytte Christoffersen, holder tale ved åbningen af Ovartaci-udstillingen. I forgrunden t.h. ser vi Patrick Allegaert, direktør for Museum Dr. Guislain.*



andre rammer, end dem vi er vant til og opleve den tydelige begejstring, undren og opslugthed af udstillingen hos de mange fremmødte gæster.

Endelig må man konstatere, at udstillingen er en ildprøve på, at det europæiske samarbejde reelt er til gensidig glæde, i dette tilfælde for Museum Ovartaci og Museum Dr. Guislain. Begge får en værdifuld eksponering i nye kredse. Vi får – Connected the European Mind –.

### Ovartaci i godt selskab

I Gent var den danske ambassade i Bruxelles værter ved et stort arrangement ved åbningen af Ovartaci-udstillingen. Den danske ambassadør, Poul Skytte Christoffersen lagde i sin åbningstale bl.a. vægt på, hvordan vi, i det mellem menneskelige møde gennem kunsten, lærer om hinanden og bliver klogere og mere åbne individer. Lundbeck Psyc Art støttede arrangementet og har også medfinansieret Museets nye udgivelse: "Ovartaci".

I Haarlem på "Het Dolhuys" har den danske ambassade i Holland vist interesse for at være værter ved et lignende arrangement i forbindelse med udstillingens åbning d. 9. juli, 2011.

Den europæiske vandreudstilling og Ovartacis rejse i Europa er en sen virkeliggørelse af den invitation og opfordring, som kunstneren Asger Jorn – med opbakning af kollegaen Jean Dubuffet – i 1960'erne gav Ovartaci om at tage med ham til Paris. Her kunne Ovartaci, i følge Jorn, blive millionær på sin kunst på en dag – Samtidig er den en vigtig etape på en ny rejse for Museum Ovartaci og Museets enestående samling på over 500 værker af vores helt særlige kunstner.

*Du finder omtale af den nye udgivelse "Ovartaci" på bagsiden af "Helikopter".*



Ek sig over floden i Gents historiske centrum.

# DEN LANGE REJSE



AF MIA LEJSTED

■ *Mødet med kunstneren Torben Bohse og hans værker har været og er en særdeles stor oplevelse – og lidt af en overraskelse. Mødet med værkerne vender vi tilbage til, men det lille moment af overraskelse er i tiden op til udstillingen blevet tydeligere; værkerne er bjergtagende i al deres rigdom og samtidig vanskelige at formulere sig om. Nu står denne oplevelse naturligvis som en meget subjektiv konstatering, men ikke mere end at den kan deles med andre og måske medvirke til at åbne et par døre til Bohses verdensrum.*

Kniben, dilemmaet eller måske nærmere snerten af forlegenhed har indfundet sig, når der eksempelvis er blevet spurgt ind til Bohses kunst; Hvad? Og hvem? Og der næsten hver gang, og som det første, gribes til superlativer såsom: fantastisk, imponerende og gribende eller fristelsen til at kaste sig ud i malende vendinger om blandt andet kunstnerens varme og nærvær. Der er for så vidt ikke noget i vejen med nogen af delene, udover at spørgeren måske ikke er blevet så meget klogere på, hvorfor og hvad det er ved Bohses kunst, der er så gribende. Det står ikke umiddelbart mål med ord. Og måske er det indlysende nok. Værkerne er mættede af en ofte energisk, lysende farvepalet, i motiverne er der velkendte objekter og figurer, men der er nok flest af de ikke så velkendte – eksempelvis hybrider af menneske og dyr, særegne ansigter, masker og dukker – slanger, englevinger og udefi-

nerbare vingede væsener. Og så dog alligevel. Kender vi ikke versionen af frygten og falskheden? Angstens væsen? Dæmonerne og de mørke sider – eller sorte huller? Kender vi ikke til skønheden, euforien og sensualiteten – de himmelske eller magiske stunder? Jo, forhåbentlig. Vi ser det hele foldet ud og fremstillet i Bohses største værker. Måske er det ikke så besynderligt, at mødet med Bohses kunst er vanskeligt at sætte ord på. Torben Bohse sætter os på rejse, vi hvirvles rundt, tju-vej – hvad sker der? En rutsjetur, vi mærker suget i maven og brystet – gysset. Der er ikke lutter skønhed i værkerne – men dog den fantastiske kvindefigur, der er gennemgående og karakteristisk for mange af værkerne. Hun er så skøn, at hun må være en drøm, let og mild som en brise. Hun er så nærværende og bevidst om sit køn og virkning, at hun er meget virkelig. Og hun er, som

Siddende i midten ses Torben Bohse ved ferniseringen af den retrospektive udstilling: "Den lange rejse".



kvinden med sværdet eller bag grimhedens maske, beregnende, kold og kynisk.

Eller hun er dronningen selv, som hun står i sin lysende gule og glimtende kjole – klædt i guld og med dronningekrone. Alfedronning? Eller en frelsende engel? For rundt om hende myldrer det med dyr i klædedragter, børn, blomster og fantasivæsener – eller de er ikke fantasi, men afdødes sjæle, som ingen steder hører til og derfor er at finde alle steder. Man ved det vist aldrig –

Scenen er til tider sat som i et eventyr eller på et teater. Alle rollerne præsenteres – er der kategorier, arter og afarter, vi genkender? Der er alt, som hører til et vellykket og fuldendt stykke; kærlighed, drama, smerte, sorg, magi, kogleri – skæbnen og døden. Og døden er absolut ikke til at tage fejl af i værket "Maries død" fra 1990.

Manden med leen er til stede – iført præstekrave? Marie holdes oppe af en gul skikkelse – en ond kraft? Hun er stukket i siden med et spyd, hendes ansigt er nu en hvid maske med blomster på kind. Smuk og let med englevinge – og livsforladt.

Efter en tid i værkets univers vover man at stå af, eller man bliver nødt til det – der er behov for en lomme med lidt ro og tryghed i form af noget velkendt og hverdagsagtigt. Og jo, man kan finde det velkendte og hverdagsagtige – en kop, en hat, en sommerfugl. Men det holder ikke. Forbindelserne eller anknytningen genstandene indbyrdes lader os ikke i ro – vi forventer en anden orden og sammenhæng. Ja, måske er det i virkeligheden vores medfødte eller tillærte form for ordenssans og vores vante billeder af verden, der forstyrres – og dertil kan man kun sige: Tak for det!

Det er en meget stor glæde at kunne præsentere denne større udstilling af kunstneren Torben Bohse og samtidig danner rammen om en festlig markering af kunstnerens 70 års fødselsdag. Udstillingen har således også et retrospektivt snit i forhold til Bohses mangeårige kunstneriske virke og i forhold til en variation i anvendte teknikker. Torben Bohse, der i det daglige har sit arbejdssted i det sydsjællandske, er uddannet på det Kgl. Kunstakademi i København. Han har siden tresserne været en flittig udstiller i ind- og udland, ved censurerede udstillinger, på større danske kunstmuseer og gallerier.

Tak til Torben Bohse fordi du var så meget indstillet på denne udstilling. Og tak fordi vi må være med til at fejre et langt kunstnerisk virke med dette udvalg af værker – vi har fået et kig i din skattekasse.

## NY OVARTACI UDGIVELSE

*I forbindelse med en europæisk vandreudstilling af Ovartacis kunst 2011-2012 har vi den fornøjelse at præsentere vores nyeste udgivelse, ganske enkelt kaldet "Ovartaci".*

*Bogen indeholder på billedsiden en gennemgang af de værker, som er sendt på rejse til Museum Dr. Guislain i Belgien, senere Het Dolhuys i Holland og endelig Prinzhorn Sammlung i Tyskland i foråret 2012. Desuden rummer "Ovartaci" en fyldig introduktion til kunstnerens liv.*



Bogen tilbyder læseren en indgang til Ovartacis verden gennem en række temaer. Som eksempler kan nævnes "Transformation", som beskriver skift eller overgange mellem en række tilstande, væsener og universer. Ovartacis egen transformation fra mand til kvinde, som fuldbyrdes med en kønsskifteoperation, er et håndfast eksempel. Et andet tema er "Flyvningens kunst", som eksempelvis dækker over Ovartacis projekt med at bygge en pedaldrevet helikopter og hans mange inkarnationer som forskellige flyvende eller svævende skabninger. "Ovartaci" er smukt udstyret med 80 farveillustrationer.

Forfatterne er Mia Lejsted og Eddie Danielsen

*Bogen kan købes i Museumsbutikken, bestilles på Museets hjemmeside eller hos boghandleren.*

*Sidetæl: 104*

*Pris: kr. 120,-*

*Forlag: Museum Ovartaci.*

## MEDLEMSFORDELE OG TILMELDING

Som medlem af Museets Venner støtter du Museets arbejde samtidig med, at du får en række medlemsfordele.

- Dit medlemskort giver fri adgang hele året og ret til at medtage en voksen ledsager (børn til og med 15 år har gratis adgang)
- Du får magasinet Helikopter tilsendt med artikler og omtale af arrangementer

- Du får 10% rabat på køb af bøger, postkort og plakater i Museumsbutikken
- Du modtager Invitation til arrangementer og ferniseringer

Medlemsskab enkeltperson  
kr. 200,-

Medlemsskab pensionister og unge under uddannelse  
kr. 150,-

Virksomheder og institutioner kr.  
1200,-

Du kan tilmelde dig ved at sende et brev med navn, adresse eller evt. en e-mail til [museum@ovartaci.dk](mailto:museum@ovartaci.dk), eller skrive til:

Museum Ovartaci,  
Århus Universitetshospital,  
Skovagervej 2,  
8240 Risskov,

Mærk venligst brev eller e-mail:  
"Vennekreds"